

всякий день творить. І не з готових тіл творить Він тіла живим, а з небуття творить душі, але не всім живим, а тільки людині. І робить птахів птахами а плаваючих плаваючими, і інших родів кожного — відповідно до його роду. Так само і земні плоди, що сіють і садять, приносить людям. Перш ніж почали пахати і засівати землю, Він проростив всі види рослин і створив плазунів і чотириногих, і водяне створіння народив таким, яким слід йому бути, і тих, що у воді живуть, й істоти, що пересуваються у повітрі. А самі ці землю, небо, повітря, воду, вогонь не матерії Він повелів створити, але сам їх, що ніколи не були, вивів із небуття у буття, сам творцем ставши цьому великому кораблю, тобто творінню цьому, сам же і керує кермом корабля. Так нам сказав верховний Його пророк Мойсей, сприйнявши це від премудрого Творця, Господа Бога і володаря, на Синайській горі.

Ці ж шість слів, пане мій, не сам я придумав, але інше взяв із вірних слів Шестоднева святого Василя, а інше за смыслом у нього запозичив, також і в Іоанна, а інше в інших: що мені будь коли доводилося читати, те я і поєднав.

Це схоже на те, як би хто-небудь, бачачи, як пан його, ходячи мимо, мінає його, захотів би хороми йому збудувати. Не маючи ж із чого будувати, пішов би він до багатих людей і попросив би у них — в одного мрамур, в іншого колоди, і звів би стіни, а мрамуром, випрошеним у багатих, вимостив би підлогу. І захотів би ті хороми покрити. Але не маючи матеріалу, достойного колоди стін і мрамуром підлоги, сплів би сітку на тому домі і покрити би його соломою, а двері сплів би з лозин і такий самий зробив би замок. Так-бо залишається вчинити тому, хто не має у своєму домі нічого.

Такий же і бідний розум наш: не маючи у себе вдома нічого, будує він із чужих слів, додаючи потроху зі свого бідного дому. Але на зразок соломи і лозин — свої слова. Якщо владика, помилувавши його, всі ці труди його прийме, то дай, Господь Бог, над владиками владика, владичі тому догодити тобі у цьому житті і з усіма преподобними мужами до раю дійти.

Амінь. [...]

Слово шостого дня

Як смерд і бідна людина чи мандрівник, прийшовши здалеку до огорожі князівського палацу і побачивши його, дивується і, підійшовши до воріт, захоплюється, розпитуючи, і всередину увійшовши і бачачи з обох сторін хороми, прикрашені камінням і деревом різьбленим, а потім у палац увійшовши і побачивши високі палати і церкви, багато прикрашені камінням, деревом і малярством, а зсередини мрамуром, міддю, сріблом і золотом, не знає, до чого їх прирівняти, бо не бачив він у своїй землі нічого, крім нещасних і бідних халуп, і наче безумний дивується цьому тут. А якщо грапить його і князя побачити, що сидить в убранні, обсіпаному бісером, з гривною прикрашеною на шиї та обручами на руці, поясом красним підпоясаний і з мечем золотим, що на поясі висить, з двох сторін його бояр, які стоять у золотих гривнах, поясах і браслетах, тоді якщо хто питає його після повернення у свою землю, кажучи: "Що ти там бачив?", — скаже: "Не знаю, як вам розповісти про те. Лише своїми очима можна достойно подивуватися тій красі." Так само і я не можу достойно сказати про той гарний устрій і чин, але кожен із вас сам, очима тілесними бачачи й умом безтілесним додумуючи, більше і з кращим знанням справи може дивуватися собі. Свої ж бо очі нікому не збрешуть, хоча й ті ніколи помиляються. Проте і вони промовлять краще за інше. Побачивши ж небо, прикрашене зірками, сонцем і місяцем, і землю — злаками і деревами, і море, рибами різними наповнене, бісером і різними чудесами, і переходячи до людини, ніби розум втрачаю від подиву і не можу зрозуміти, звідки в такому малому тілі така висока думка, здатна обійти всю землю і вище небес піднятися. До чого прив'язаний розум той? Як, виходячи з тіла, мінає він сфери одну за іншою, проходить повітря і мінає хмари, сонце, місяць, і всі пояси, і зірки, ефір, і всі небеса, і в той же час знову опиняється у тілі своєму? На яких крилах він злетів? Яким шляхом прилетів? Не можу простежити. Тільки і знаю, що говорити разом із Давидом: "Здивувався розум твій, мною зміцнився, не зможе проти нього", "Возвеселив мене, Господи, творінням Твоїм, і справам рук Твоїх я возрадуюся", бо "Звеличилися справи Твої, Господи; все премудрістю сотворив".